

Denne Tabel viser, at medens der for 1928—29 var en Margin i Landbrugsprodukternes Favør, har der i de senere Aar været en stadig stigende Margin i deres Disfavør, idet Prisfaldet for Produktionsmidler og Forbrugsartikler ikke har holdt Skridt med Prisfaldet for Landbrugsprodukter, og at Arbejdslønnen til Trods for den almindelige Nedgang i Prisniveauet i de sidste 4 Aar har holdt sig omtrent uforandret. Et mere summarisk Billede af Prisfaldet haves i følgende Tal: I Marts Maaned 1929 var Priserne paa Jordbrugsprodukter endnu 50 pCt. højere end i 1913—14, i Marts 1930 var Tallet faldet til 34 pCt., i Marts 1931 til 17 pCt., i Marts 1932 til 6 pCt. og i Marts 1933 til 2 pCt. under Priserne i 1913—14 gennemsnitlig. Naar hertil kommer de tyngende Skatter og Udgifter til Renter og Afdrag, vil det forstaas, at store Dele af Landbruget, særlig den stærkt forgældede Del af det, kun med den allerstørste Vanskelighed kan klare sine Udgifter. Med Hensyn til Skatter kan det anføres, at medens den paa Jordbrugerne udlignede Skat i 1911—13 udgjorde 6,3 Mill. Kr., udgjorde den i 1929—30 over det 4-dobbelte, nemlig 26 Mill. Kr., og hvad Gældsforholdene angaar, var den samlede Gæld, ifølge en af det Statistiske Centralbureau fornylig foretaget Undersøgelse, 1 019 Mill. Kr. for Gaardbrugere og 172 Mill. Kr. for Smaabrugere, hvilket i Forhold til Bruttoformuen giver en Gældsprocent paa henholdsvis 44,6 og 50,1. Disse Procenter er i og for sig ikke abnormt høje, men naar Gældssituationen i Landbruget ikke desto mindre alligevel maa betegnes som kritisk, skyldes det først og fremmest, at Gælden fordeler sig saa ujævnt. Den foretagne Undersøgelse viser saaledes, at en Fjerdedel eller ca. 18 000 Gaardbrugere og ca. 18 000 Smaabrugere af de Landbrugere, som Tællingen omfatter, har en Gældsprocent paa 75 eller derover, og af disse er 15 709 helt insolvente, d. v. s. at hver tiende Landbruger har større Gæld end Formue. 44 pCt. eller ca. 67 000 Landbrugere har en Gældsprocent paa 50 pCt. eller derover.

Ifølge de officielle Landbrugsregnskabsundersøgelser har Forrentningsprocenten i de senere Aar ligget meget lavt og været stadig nedadgaaende; i 1931—32 — det sidste Aar, for hvilket Resultaterne foreligger offentliggjort — opnaaedes der saaledes en Forrentning af kun 0,3 pCt. af den i Driften anbragte Kapital. Lederen af de paagældende Undersøgelser har i et Foredrag i Foraaret udtalt, at der vil kræves 100 Mill. Kr. i øget Indtægt for Jordbruget, hvis det skal komme op paa en Forrentning af 3 pCt.

Paa Baggrund af denne Udvikling er det forstaaeligt, at der har lydt høje Klager fra det norske Landbrug, og at man har krævet Foranstaltninger fra Statens Side til Lindring og Imødegaaelse af Landbrugskrisen. Der kan her peges paa de af Krisehjælpsorganisationen »Bygdefolkets Krisehjælp« stillede yderliggaaende Krav, navnlig om en kraftig Nedsækering af Kronen, og de af Norges Bondelag fremsatte Forslag om en Række Foranstaltninger til Løsning af den økonomiske Krise i Landdistrikterne. Disse Forslag gaar, som det vil erindres, i det væsentlige ud paa, at det ved Lov fastsættes, at Kronens Guldværdi indtil videre ikke skal overstige 65 pCt. af gammel Guldparitet, og at der for at gennemføre dette, paalægges Norges Bank Købepligt for Guld, hvis Kronens Værdi skulde overstige dette Punkt. Endvidere gør Bondelaget opmærksom paa Betydningen af et fortsat Arbejde for en Bedring af Kreditforholdene for Landbruget og for Lettelse af Gældsreguleringen ved en videre Udvikling af de Foranstaltninger, som allerede er foretaget paa disse Omraader. Yderligere foreslaar Bondelaget Begrænsning af Udlaansrenten og Lettelse af Kommuneskatten, i hvilken sidste Henseende det foreslaas, at Kommunernes Skatteprocent i Løbet af 3 Aar skal sænkes til en lovbestemt Grænse af 15.

Endvidere kan anføres, at Stortingmand Sundby, der, som det vil erindres, var Medlem af Bonderegeringen først som Landbrugsminister og senere som Finansminister, umiddelbart før Stortingssamlingens Slutning stillede en Interpellation til den nu siddende Venstre-Regering Mowinckel, om, hvad denne agtede at foretage for at forbedre Ren-